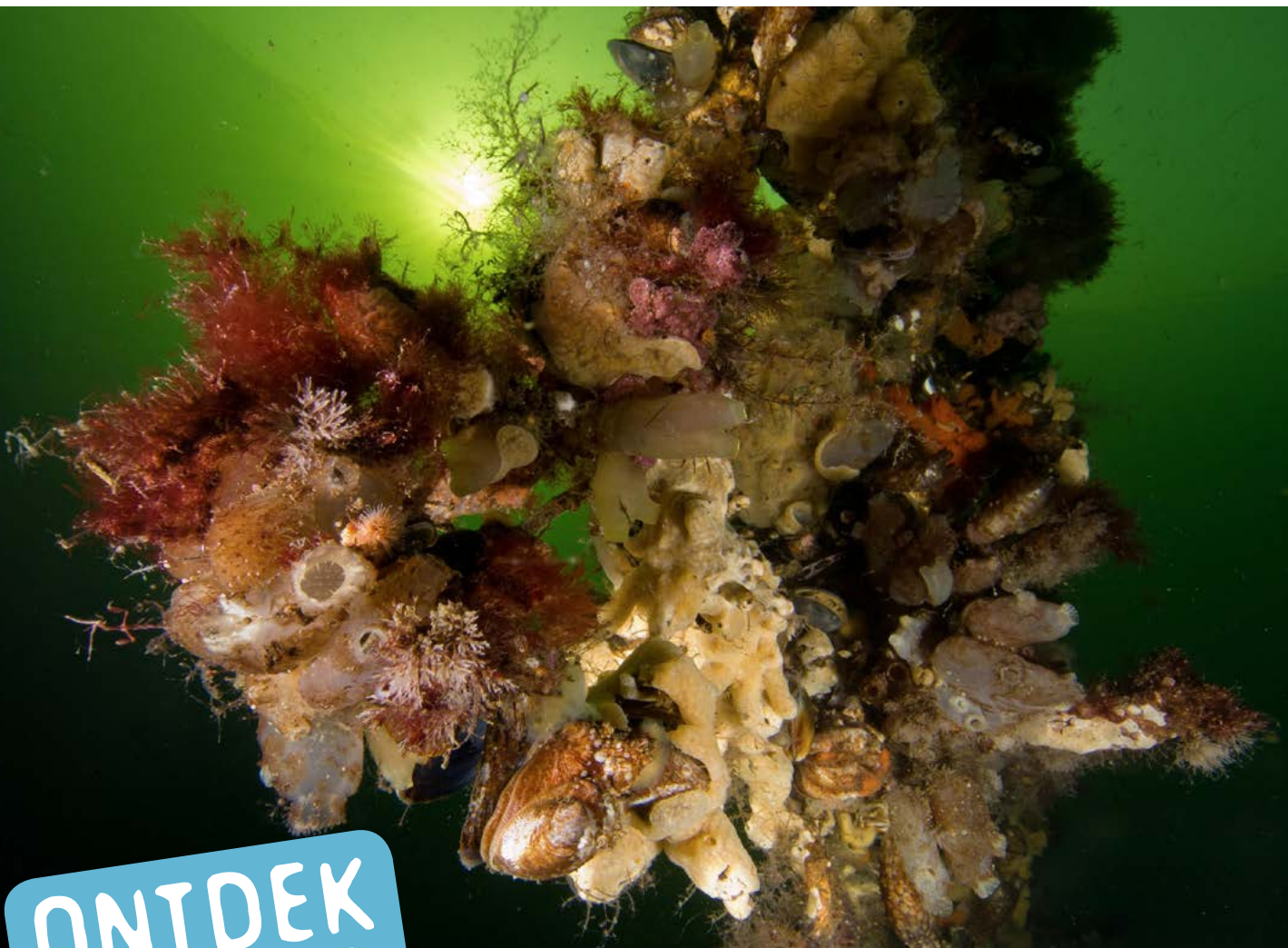


Wijzer over

# Biodiversiteit

In Nationaal Park Oosterschelde



**ONTDEK**  
de Oosterschelde



Nationaal Park  
Oosterschelde



# Wijzen over Biodiversiteit

## Doelgroep

Onderbouw Voortgezet Onderwijs:

- Leerjaar 1 en 2 VMBO
- Leerjaar 1, 2 en 3 HAVO en VWO

## Lesduur

Les in de klas (Introductie + kern): 45 minuten

Excursie: +/- 1 uur (exclusief reistijd)

- Je kunt zelf bepalen hoe lang en waar je op excursie gaat.

## Kerndoelen

- **29** De leerling leert kennis te verwerven over en inzicht te verkrijgen in sleutelbegrippen uit het gebied van de levende en niet-levende natuur, en leert deze sleutelbegrippen te verbinden met situaties in het dagelijks leven.
- **30** De leerling leert dat mensen, dieren en planten in wisselwerking staan met elkaar en hun

omgeving (milieu), en dat technologische en natuurwetenschappelijke toepassingen de duurzame kwaliteit daarvan zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden.

- **31** De leerling leert onder andere door praktisch werk kennis te verwerven over en inzicht te verkrijgen in processen uit de levende en niet-levende natuur en hun relatie met omgeving en milieu

## Leerdoelen

- Aan het einde van de les herkennen de leerlingen verschillende icoonsoorten uit Nationaal Park Oosterschelde (NPO).
- Aan het eind van deze les kunnen de leerlingen vertellen wat biodiversiteit is.
- Aan het eind van de les kunnen de leerlingen uitleggen waarom het belangrijk is om de biodiversiteit in een gebied te monitoren.
- Aan het einde van de les hebben de leerlingen de biodiversiteit in een gebied gemeten.



## Benodigheden

### Introductie

- Artikel [Staatsbosbeheer - Bescherming nesten bontbekplevier leidt tot meer broedsucces](#)
- PowerPoint
- Kennisvideo: Biodiversiteit.

### Biodiversiteit meten rond de school

- Materiaal om verschillende gebiedjes van 1 bij 1 meter af te zetten (bijvoorbeeld pylonen, stokken en touw of stenen)
- 1 potlood/pen en papier per groepje van 3 leerlingen
- De app ObsIdentify (op de telefoons van leerlingen)

### Excursie

- De app ObsIdentify (op de telefoons van leerlingen)
- Eventueel veldgidsen en zoekkaarten
- Eventueel veldwerkmateriaal, zoals loeppotjes en verrekijkers



## Vorbereiding

Verzamel de benodigde materialen. Zet het artikel over de bontbekplevier, kennisfilmpje en de PowerPoint klaar op het bord.

Kies voor de excursie een geschikte plek uit in Nationaal Park Oosterschelde. [Kijk hiervoor op de kaart](#) op de website van het Nationaal Park.

Laat de leerlingen de app ObsIdentify installeren op hun telefoon voor het onderdeel “biodiversiteit meten” en de excursie. Dit kun je doen in 3 simpele stappen:

#### 1. Installeren

Download ObsIdentify gratis op je telefoon via de App Store of Google Play Store.

#### 2. Account aanmaken

Maak een account aan of log in op je bestaande waarneming.nl account. Dit is nodig om jouw waarnemingen te delen met andere natuurliefhebbers, onderzoekers, beheerders en beleidsmakers.

#### 3. Soorten herkennen en waarnemingen invoeren

Bekijk de video en zie hoe jij binnen één minuut een waarneming doet!

# Les in de KLAS

## Introductie

Laat de leerlingen voorafgaand aan de les het volgende artikel lezen:  
[Staatsbosbeheer - Bescherming nesten bontbekplevier leidt tot meer broedsucces](#)



Bespreek het artikel met de leerlingen:

- Waar gaat het artikel over?
- Waarom heeft de bontbekplevier het zwaar?
- Wat wordt er gedaan om de bontbekplevier te beschermen? Wat is het resultaat?



Vertel de leerlingen meer over Nationaal Park Oosterschelde:

Nationaal Park Oosterschelde is een bijzonder gebied. Een wereld van slikken, schorren en zandplaten waarbij het getij twee keer per dag het landschap volledig transformeert. De Oosterschelde is het grootste natste Nationale Park van Nederland. Oorspronkelijk een riviermonding, maar de aanleg van de Deltawerken heeft de dynamiek compleet veranderd. Nu is het een ondiepe zeearm waar per getij 800 miljard liter water op volle kracht naar binnen en buiten stroomt. Dit bijzondere gebied trekt veel

verschillende dier- en plantensoorten aan. Er wordt gesproken over biodiversiteit als we het hebben over het aantal verschillende soorten in een bepaald gebied.



Laat de kennisvideo van deze les zien ...

[klik hier voor video](#)

## Bespreek de video

- Ben je wel eens in Nationaal Park Oosterschelde geweest? Hoe zag het er daar uit?
- Welke dieren of planten uit de video kende je al?
- Welke dieren en planten ken je nog meer die in dit gebied voorkomen?
- Wat is biodiversiteit volgens jou?



Tip: Maak een woordwiel op het bord waarin biodiversiteit centraal staat.

 *Bespreek de definitie van biodiversiteit.*

#### **Definitie biodiversiteit**

Het woord 'biodiversiteit' kun je uitleggen door het op te delen in twee delen. Bij 'bio' kun je denken aan het vak biologie waar je alles wat leeft bestudeert. Het woord diversiteit doet denken aan divers: verscheidenheid. De mate van biodiversiteit in een gebied geeft aan hoeveel verschillende levensvormen (o.a. planten en dieren) er in een gebied zijn. Biodiversiteit gaat daarnaast over de verschillende soorten ecosystemen, zoals de zee of het bos. Verder wordt bij biodiversiteit gekeken naar de genetische verschillen binnen



dier- en plantensoorten. Dieren en planten passen zich aan aan hun leefomgeving. Binnen 1 soort kunnen er zo verschillen ontstaan.

#### **Biodiversiteit omvat dus:**

1. Aantal verschillende soorten
2. Verschillende ecosystemen
3. Genetische verschillen binnen soorten

 *Vertel dat de leerlingen in deze les leren over hoe ze biodiversiteit kunnen meten.*

Ze gaan een soorten challenge doen, waarin ze op zoek gaan naar zo veel mogelijk verschillende dieren en planten.





# Aan de slag KERN

## Icoonsoorten

 Bekijk de icoonsoorten  
in de Powerpoint

In de PowerPoint staan foto's van icoonsoorten van Nationaal Park Oosterschelde. Deze soorten zijn kenmerkend voor dit gebied.

 Vraag aan de leerlingen

- Wie kent deze soort?
- Heb je deze soort al eens gezien? Waar?
- Kun je wat vertellen over deze soort?

Klik door voor de naam van de soort.  
Bij elke soort staat een weetje.

## Landschapstypen

Nationaal Park Oosterschelde bestaat uit verschillende landschapstypen, namelijk:

1. (Onder)water
2. De kust: Duinen, stranden en zoute waterrand
3. De delta: Schorren, slikken en zandplaten
4. Polders: Dijken, inlagen en kreken
5. Het historisch landschap

 Laat de foto's van  
de landschapstypen op  
de PowerPoint zien.

 Vraag aan de leerlingen:

In welk landschap kom jij het liefst? Dieren en planten hebben ook een voorkeur. In bepaalde omstandigheden kunnen ze het beste leven. Ze zijn afhankelijk van andere elementen uit hun leefomgeving, zoals de aanwezigheid van voedsel, water en voortplantingsmogelijkheden.

## Biodiversiteit meten

 Vertel de leerlingen over hoe  
je biodiversiteit meet en het  
belang hiervan:

Om te bepalen hoe het met de biodiversiteit in een gebied gesteld staat, worden metingen gedaan door ecologen. Dit doen ze op verschillende manieren.

Je kunt bijvoorbeeld de biodiversiteit meten door te kijken naar het aantal verschillende soorten in een bepaald gebied. Zijn er veel verschillende soorten, dan spreek je van een hoge biodiversiteit. Als er weinig verschillende soorten zijn, spreek je van een lage biodiversiteit.

De grootte van het gebied waarin je meet kan variëren van de hele aarde tot een vierkante meter in je achtertuin.

## Belang van biodiversiteit meten



Vraag aan de leerlingen:  
waarom is het belangrijk om  
biodiversiteit te meten?

Alle verschillende soorten planten en dieren hebben elkaar nodig om te overleven. Zij houden samen de natuur in balans en zorgen bijvoorbeeld dat één soort niet extreem toeneemt, of een andere soort juist verdwijnt. Als één soort verdwijnt kan dat ook dodelijk zijn voor een andere soort. Hoe minder verschillende planten en dieren in een gebied, hoe meer kans er ook is op het ontstaan van plagen. Een voorbeeld hiervan is de toename van de eikenprocessierups, die voor veel overlast zorgt. Er zijn weinig natuurlijke vijanden van de rups en vlinder, zoals vogels, sluipwespen en vleermuizen. Ook staan er vaak veel eikenbomen naast elkaar: een paradijs voor de rups!

Het is daarom belangrijk om de biodiversiteit in kaart te brengen. Er kan gekeken worden of een gebied in balans is. Wanneer de biodiversiteit in een gebied uit balans is, kan er worden ingegrepen.



**Opdracht:**  
Biodiversiteit meten rond de school



Ga met de leerlingen naar een groene plek in de buurt van de school, bijvoorbeeld een park of een bos. Hebben jullie een groen schoolplein, dan kun je daar natuurlijk meten!



Verdeel de leerlingen in groepjes van ongeveer 3 leerlingen.

1. Laat de leerlingen een gebied van 1 bij 1 meter afzetten. Elk groepje kiest een andere plek. Geef eventueel opdrachten mee aan de groepjes, zoek een plek met:  
Een boom  
Een struik  
Alleen gras  
Alleen tegels  
Alleen aarde  
Alleen zand
2. Geef de leerlingen 5 min. De leerlingen gaan allemaal om het gebiedje staan/zitten en tellen hoeveel verschillende soorten planten en dieren ze zien. Laat dit turven op een papiertje. Laat kijken in de lucht, op de boom/struik, onder stammen of stenen. Maak niks kapot!
3. Verzamel na 5 minuten de leerlingen weer en vraag hoeveel verschillende soorten de groepjes hebben gezien. Zijn er verschillen tussen de verschillende gebiedjes? Hoe komt dat denk je?

Ga nu in dezelfde groepjes aan de slag met Obsidentify. Per groepje heb je minimaal 1 telefoon/tablet met de app nodig. Laat de leerlingen binnen een afgebakend gebied foto's maken van verschillende dier en plantensoorten die ze zien. Laat deze invoeren in de app. Zo kunnen ze alvast oefenen voor de soortenjacht excursie!

### Nabespreken:

- Welke soorten heb je gezien?
- Heb je vogels, zoogdieren, insecten, planten, schimmels, ... gezien?
- Wat viel je op tijdens het zoeken naar soorten?
- Hoe vinden jullie dat het gesteld is met de biodiversiteit rond de school? Is het gebied in balans?

# Op soortenjacht in Nationaal Park Oosterschelde EXCURSIE

Ga op excursie en zoek  
de dieren en planten  
uit Nationaal Park  
Oosterschelde.



Bepaal het landschapstype  
van het gebied.

Gebruik hiervoor de kaart [op de website van Provincie Zeeland](#).

- Vink de “aardrijkskundige waarden” aan en klap het kopje open. Klik op het icoontje naast het vinkje van “signaleringskaart aardkunde” voor de legenda.
- Dit kun je samen met de leerlingen doen voor je op excursie gaat.



Vertel voor je op excursie  
gaat naar wat voor  
gebied jullie gaan.

Vertel welk landschapstype het gebied betreft (1. (Onder)water, 2. De kust: Duinen, stranden en zoute waterrand, 3. De delta: Schorren, slikken en zandplaten. 4. Polders: Dijken, inlagen en kreken, 5. Het historisch landschap).

- Hebben de leerlingen al een idee welke dieren of planten ze zouden kunnen spotten in dit gebied? Waarom deze dieren of planten?



Tip: maak er een  
challenge van tussen  
groepjes (of tussen  
klassen).

## Challenge voor de klas

Ga op zoek naar zo veel mogelijk plant- en diersoorten. Maak samen zo veel mogelijk foto's van planten en dieren in het gebied. Probeer zo veel mogelijk verschillende soorten te spotten. Je kunt de waarnemingen in de app Obsidentify invoeren. Zo kunnen de waarnemingen gelijk worden meegenomen in biodiversiteitsonderzoeken in het gebied.

Verdeel de klas in groepjes en laat elk groepje een gebiedje kiezen op de excursieplek om soorten te spotten. Laat in het groepje overleggen welk gebied interessant is om te onderzoeken. Waar denken ze de meeste dier- en plantensoorten te ontdekken?

- Welk groepje vindt de meeste soorten? Hoe komt dat (bijvoorbeeld aan de verschillen tussen de onderzoeksgebieden)?



## Extra opdrachten tijdens de excursie:

- Zie je een grote groep van een bepaalde soort? Laat een schatting maken hoeveel dieren het zijn. Hoe hebben ze dit bepaald?
- Laat een dier natekenen. Terug in de klas kun je laten raden welke dieren er getekend zijn.
- Laat het gedrag van een bepaald dier omschrijven. Laat terug in de klas het gedrag van de dieren uitbeelden en laat de andere leerlingen raden welk dier er wordt uitgebeeld.
- Maak kaartjes met daarop een raadsel: in het raadsel wordt een dier of plant die tijdens de excursie gezien is beschreven. Op de achterkant van het kaartje staat om welk dier of welke plant het gaat. Lees in de klas de raadsels voor en laat de leerlingen raden.
- Laat een gedicht schrijven over het gebied waar de leerlingen zijn.



*Tip: organiseer een mini symposium.*

Elke leerling kan een korte presentatie maken over een dier-plantensoort die ze hebben gezien in Nationaal Park Oosterschelde. Laat bijvoorbeeld een poster maken van deze soort.

## Afsluiting



*Bespreek de les na*

- Wat heb je geleerd over de biodiversiteit in Nationaal Park Oosterschelde?
- Wat vond je de meest bijzondere waarneming? Waarom?
- Ben je anders gaan kijken naar de natuur in jouw omgeving?



*Tip: doe mee aan nationale soortentellingen, zoals:*

- Tuinvogeltelling (jan/feb)
- Mollentelling (feb)
- Kikkerdriltelling (feb/mrt)
- Bijentelling (apr)
- Vleermuistelling (mei)
- Libellentelling (juni)
- Tuinvlindertelling (juli)
- Wespentelling (aug)
- Spinnentelling (sept)
- Egeltelling (sept)
- Herfstgastentelling (nov)

Blijf op de hoogte van alle tuintellingen via [www.tuintelling.nl](http://www.tuintelling.nl).

Tellen kan vaak jaarrond, maar soms wordt er nationaal aandacht gegeven aan een bepaalde telling.

De tellingen zijn voornamelijk tuintellingen. De leerlingen kunnen dit dus in hun eigen tuin doen.



# BIJLAGEN



De zoekkaarten zijn te gebruiken tijdens de excursie  
Ze bevatten een selectie van de icoonsoorten.

# ZOEKKAART Onderwaterwereld



# ZOEKKAART

## Water en wadvogels

### handig om te weten

**Hoopjes kapotte schelpen**

Meeuwen vinden oesters erg lekker maar krijgen ze niet zomaar open. Daar hebben ze wat op bedacht: ze laten ze uit de lucht op de zeedijk kapot vallen.



**Is het laag water (eb)?**

Dan zijn de meeste vogels op zoek naar eten op de droog gevallen platen en slikken in de Oosterschelde.



**Is het hoog water (vloed)?**

Dan zitten ze te rusten op de dijk. Ook zie je ze dan in de natte natuurgebieden die binnen de dijken liggen: om te eten en te rusten.



**aalscholver**

Ze je vaak met gespreide vleugels staan. Dit is om ze te drogen. Op hun vleugels zit geen vet. Zo kunnen ze daar genoeg naar vis duiken.



**bergeend**

Broeden vaak in verlaten konijnenholten.



**fuut**

Als de vrouwtjesfuut van het mannetje een visje krijgt en dat aankeert, zijn ze 'getrouwd'.



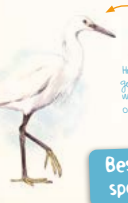
**uisdief**

Ze doen hun naam eer aan. Vliegenvlieg grijpen ze kleine vis uit het water door loodrecht naar beneden te duiken en met de wijs direct weer op te vliegen.



**kleine zilverreiger**

Heeft een helder gele toren. Daar wacelen ze mee om kleine visjes te lokken.



**Best wel speciaal**

**Wij hebben een bijzondere snavelvorm**

**kluut**

Opvallend schuin naar boven gebogen snavel. Eelkroeggetje de kluut wijst naar zijn end.



**scholekster**

Aan de snavelvorm kan je zien wat hij het meeste eet.

scholeksteren: snavel in de vorm van een hamer: wormen: scherpe en spitse steeksnavel.



**lepelaar**

Met een zwaaiende beweging gaat de lepelvormige snavel heen en weer door het ondiepe water.



**wulp**

Heeft een erg lange, krom naar beneden gebogen snavel. Vrij een eekel-bruggetje: de wulp wijst naar zijn gult.



**ONTDEK DE OOSTERSCHDELDE**

**Onze naam en het geluid dat we maken lijken op elkaar**

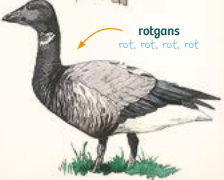
**grutto**

grutto, grutto, grutto



**rotgans**

rot, rot, rot, rot



**kieuit**

kievit, kievit, kievit



**tureluur**

turbelaar, turbelaar, turbelaar

Om turelurs van te worden.



**DEZE KAART KAN TEGEN WATER!**

**kleine mantelmeeuw**



**kokmeeuw**



**Kijk! Een zeemeeuw**

**zilvermeeuw**



**grote mantelmeeuw**



**Je komt ons alleen in de winter tegen**

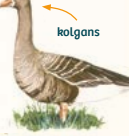
**middelste zaagbek**



**griuwe gans**



**kolgans**



**smient**



# ZOEKKAART

## Langs strand en dijk

### aan de slag

**Mannetje of vrouwtje?**  
Je vangt een krabbetje. Hoe weet je dan of het een mannetje of een vrouwtje is? Pak de krab voorzichtig aan zijn schild op en draai hem om.



Heeft de buik de vorm van een vuurtoren, smal, spits en driehoekig? Dan is het een mannetje.



Is de buik breed en rond, dan heb je een vrouwtje. Het lijkt een beetje op een bijenkorf. Hier houdt ze de eieren onder vast.

**Hele sterke armen**  
Een zeester heeft heel veel, sterke zuignapjes. Ze maken er met gemak zelfs mosselen mee open.



Als je een levende zeester op je natte hand legt, zuigt hij zich snel vast. Als je hem dan los wilt maken, moet dat flink wat moeite kosten.

**Op zoek naar de zeeper**  
Zeeperen eten een heleboel zand, wel 3,5 liter per jaar. Alles wat in het zand leeft verteren ze. De zeeper leeft in een gangetje in de vorm van een U.

Aan de ene kant eet hij van het zand. Hierdoor ontstaat er een trechtertje in de bodem. Aan de andere kant poept hij het zand weer naar buiten in een soort tandpastahoopje.

Kijk maar of je het trechtertje en het hoopje kunt vinden. Met een beetje geduld zie je het hoopje steeds groter worden. Zeeperen leven in het zand. Om ze te vinden moet het wel laag water zijn.

**Om te schudden**  
Als je een alkruid oppakt, verstopt hij zich in zijn huisje.

Om het alkruid te kunnen bekijken pak je er een paar tegelijk in je hand en schud ze zachtjes tegen elkaar. Ze komen daarna bewegzaam tevoorschijn. Door het schudden denken ze namelijk dat ze in het water zijn.



**Bruinvisen spotten**  
Je kunt ook walvissen spotten in de Oosterschelde! Gewoon vanaf de dijk. Met een beetje geduld zie je met een donkere vin boven het water uitkomen.

Op een paar plekken is de kans om ze te zien vrij groot: het havenhoofd van Zierikzee, de haven van Burgstede en Kats, voor de Plompe Toren en voor de kust van Wemeldinge en Vlissingen.



**Zeehondensafari**  
Ga mee op zeehondensafari! Vanaf verschillende havens vertrekken er boten richting de zandplaten waar de zeehonden liggen.

Als je heel stil bent kun je ze het beste bekijken.

### ONTOEK DE OOSTERSCHELDE

**zeeappel**  
Je vindt meestal alleen nog het schelpje van de zeeappel. De schelpjes zijn er allemaal afgevallen.



**keuerslak**  
Lijkt op een musculet en komt hier al 500 miljoen jaar voor.



**zeedruif**  
Ze zijn het zo groot en glanzend als een gepelde druif.



**heremietkreeft**  
Om hun kleine achterlijf tegen hongende dieren te beschermen, verstoppen ze het in een leeg schelpje. Ze zijn er zo klein en zwart dat ze in het zand bijna onopgemerkt blijven.



**zeesla**  
Bevat veel mineralen en vitamines en zit bijvoorbeeld in je tandpasta.



**multje**  
Lijkt op een pantoffel. Vaak zitten er een aantal bovenop elkaar.





**Japanse oester**  
Ze vormen hele rijen! Pas wel op voor de scherpe randen.



**hoornjeswier**  
Dat is een zeezwam die in de vorm van een stekel, met uitwendig de lijken op gekromde hoorns.

### DEZE KAART KAN TEGEN WATER!

**knotswier**  
Heeft grote, stevige, driehoekige blaasjes met blacht. Deze blaasjes zorgen ervoor dat de plant onder water rechtop blijft staan.



**wulk**  
Grote zeeolie die wat dieper in de zee leeft. Je vindt ze eigenlijk alleen maar als een leeg schelpje.





**paardenanemoon**  
Hij leeft op stenen die doorgevaan tijdens laag water. Hij lijkt dan op een hoopje zwart bruinge anemone.



**brokkelster**  
Doet zijn naam eer aan, er brokkelen namelijk snel stompjes van de armen af. Gelukkig kan hij nieuwe armen aan laten groeien.



**mossel**  
ben de belangrijkste voor mens en dier.



**ulokreeftje**  
Kunnen heel goed in allerlei richtingen zwemmen, ondersteeven, achteruit of op hun zij.



**zeeschuim**  
Het rugschuim van een zeehaai. De kanariepet vindt hem heel lekker.



A photograph of a dolphin leaping from the water, creating a splash. The dolphin is dark grey and its body is curved in mid-air. The water is a light blue-grey color with some ripples.

# ACHTERGROND INFORMATIE

## Biodiversiteit

Het woord 'biodiversiteit' kun je uitleggen door het op te delen in twee delen. Bij 'bio' kun je denken aan het vak biologie waar je alles wat leeft bestudeert. Het woord diversiteit doet denken aan divers: verscheidenheid. De mate van biodiversiteit in een gebied geeft aan hoeveel verschillende levensvormen (o.a. planten en dieren) er in een gebied zijn. Biodiversiteit gaat daarnaast over de verschillende soorten ecosystemen, zoals de zee of het bos. Verder wordt bij biodiversiteit gekeken naar de genetische verschillen binnen dier- en plantensoorten. Dieren en planten passen zich aan aan hun leefomgeving. Binnen 1 soort kunnen er zo verschillen ontstaan.

Biodiversiteit omvat dus:

1. Aantal verschillende soorten
2. Verschillende ecosystemen
3. Genetische verschillen binnen soorten

## Waarom is biodiversiteit belangrijk?

Wat maakt het uit als er alleen maar platanen in de stad staan en geen andere soorten? Of er minder soorten insecten zijn? Meer natuur in de stad zorgt ervoor dat veel soorten insecten, vogels en andere dieren en planten nieuwe levenskansen

krijgen. Al die verschillende soorten planten en dieren hebben elkaar nodig om te overleven. Zij houden samen de natuur in balans en zorgen bijvoorbeeld dat één soort niet extreem toeneemt, of een andere soort juist verdwijnt. Als één soort verdwijnt kan dat ook dodelijk zijn voor een andere soort. Hoe minder verschillende planten en dieren in een gebied, hoe meer kans er ook is op het ontstaan van plagen. Een voorbeeld hiervan is de toename van de eikenprocessierups, die voor veel overlast zorgt. Er zijn weinig natuurlijke vijanden van de rups en vlinder, zoals vogels, sluipwespen en vleermuizen. Ook staan er vaak veel eikenbomen naast elkaar: een paradijs voor de rups! Door het ophangen van nestkastjes voor koolmezen en bloemen te zaaien die insecten aantrekken wordt de biodiversiteit vergroot en helpt de natuur daarna zelf een handje mee met de bestrijding. Zo ontstaat er balans in de natuur. In het algemeen kan je stellen dat hoe meer verschillende planten en dieren er in een bepaald gebied leven, hoe sterker een ecosysteem (leefgebied) zich kan aanpassen aan bedreigingen, zoals klimaatverandering en hoe kleiner de kans is op plagen. Maar een grote biodiversiteit heeft nog meer voordelen. Een groene omgeving is ook gezond voor onszelf. Als mensen kunnen we de natuur in de stad gelukkig een handje helpen.



## Zeeuwse landschapstypen

In de provincie Zeeland vind je unieke landschappen en natuur: van schorren, slikken en zandplaten, tot kreken en bijzondere natuur in de zoute waterrand. Doordat de natuur zo uniek is, herbergt het ook een grote rijkdom van vaak bijzondere planten en dieren. In Zeeland onderscheiden we vijf kenmerkende landschappen, die je als ecosysteem zou kunnen zien:

### (Onder)water

Hieronder vallen de grote wateren: het Grevelingenmeer, Veerse Meer, de Oosterschelde en de Westerschelde. Met hun zoete, zoute of brakke water vormt elk water zijn eigen unieke ecosysteem. Het zijn belangrijke leefgebieden voor visetende watervogels zoals de fuut en de middelste zaagbek, wadvogels, zeehonden en bruinvissen. Aan de basis van de voedselketen staan algen en bijvoorbeeld zeegras. Ook komen er vele soorten vissen en schelpdieren voor, zoals haring en mosselen.

### De kust: Duinen, stranden en zoute waterrand

Van de Noordzee naar het binnenland zie je golvende duinen, natte duinvalleien en bossen. En langs de deltawateren vind je een rijke flora van bijzondere plantensoorten als zeedistels, zeevenkel en strandbiet. Aan de Noordzeekust vind je juist bijzondere fauna zoals de nachtegaal en strandplevier. Ook grote zoogdieren zoals reeën en damherten komen hier.

### De delta: Schorren, slikken en zandplaten

Dit is het buitendijkse land van Zeeland, dooraderd met kreekjes; vormt een overgang van slik naar getijdegeul en is van grote waarde voor de natuur. Schorren, slikken en zandplaten herbergen miljoenen bodemdierpjes zoals wormen, krabben, kreeftjes en schelpdieren, die een ideale

plek vormen voor vogels om te rusten en voedsel te zoeken. Hier wordt dagelijks nieuwe zeelei afgezet, waardoor kwelders ontstaan. Het gebied verandert voortdurend en herbergt unieke planten zoals zeekraal en lamsoor.

### Polders: Dijken, inlagen en kreken

Grote uitgestrekte polders met akkers, doorsneden door kreken en omzoomd door lange dijken. De dijken verbinden verschillende leefgebieden met elkaar. Bijen nestelen er en vleermuizen oriënteren zich erop. Vlinders vinden voedsel op de dijken.

### Het historisch landschap

Het Zeeland van voor de oudste inpolderingen; denk aan slingerende dijkjes en kleinschalige landschappen met kenmerkende kleine polders (de eerste van Nederland) en fruitboomgaarde en rijke bloesem. Ringdorpen worden afgewisseld door hagen en lindes. Rondom sommige huizen, vind je typische Zeeuwse erfbeplanting die weer bepaalde dieren aantrekt, zoals zwaluwen, witte kwikstaarten, hazen en steenuilen.

## Bronnen

[Milieu centraal - Natuur en biodiversiteit](#)

[Nationaal Park Oosterschelde – Leven onder water](#)

[Nationaal Park Oosterschelde - Vogels](#)